

KLIMAHÅNDBOK FOR GÅRDBRUKERE RINGERIKSREGIONEN

Hans Kristian Øverby

Samfunns- og arealplanlegger i Ringerike kommune

Bakgrunn

- Regionalt klimasats-prosjekt for gårdbrukere i Ringeriksregionen med støtte fra Miljødirektoratet
- Gjennomført en rekke seminarer om hvordan vi kan kutte klimagassutslipp i landbruket
- Resterende midler ble brukt til å utarbeide klimahåndbok – konsultentselskapet GreenHouse AS fikk anbudet

KLIMASATS JORD OG SKOG

KLIMAHÅNDBOKA SKAL VÆRE:

- En enkel og fristende håndbok for gårdbrukere i Ringeriksregionen, men også nasjonalt!
- En oversikt over aktuelle klimatiltak en gårdbruker kan iverksette.
- Kunnskapsgrunnlag for tiltakenes klima-, miljø- og produksjonsgevinst.

KLIMAHÅNDBOKA PÅ 1 – 2 – 3

Hvordan lese denne klimahåndboka?

Klimahåndboka består av rundt 30 tiltak som er sortert i fem ulike kategorier. Alle tiltakene følger et fast oppsett som introduserer tiltaket og gevinstene det gir, som illustrert på denne siden. I tillegg følger noen av tiltakene med et lokalt eksempel.

KORT OM TILTAKET

- HVEM
- HVA
- HVA DET KREVER
- KOSTNAD
- STØTTEORDNING

GEVINSTER

KLIMA – reduksjon av klimagassutslipp

MILJØ - andre positive klimagevinster, for eksempel bra for vassdrag eller naturmangfold

PRODUKSJON – effekt på avlinger

 = litt klimanytte

 = litt miljønytte

 = litt produksjonsbedring

  = en del klimanytte

  = en del miljønytte

  = en del produksjonsbedring

   = stor klimanytte

   = stor miljønytte

   = stor produksjonsbedring

LÆR MER

LINKER TIL AKTUELLE
ARTIKLER OG ANNET
LESESTOFF FOR MER
UTDYPENDE KUNNSKAP

TILTAK I KLIMAHÅNDBOKA

- 24 KLIMATILTAK
BESKREVET FORDELT
ETTER TEMATIKK
- VEDLEGG – TILSKUDD
OG SØKNADSFRISTER

PLANLEGGINGSTJENESTER

Klimakalkulatoren

Klimarådgivningen

DEL A - FRUKTBAR JORD OG KARBONBINDING

A1. Vekstskifte

A2. Fangvekster

A3. Drenering

A4. Tilføre jorda kompost eller annet organisk materiale

A5. Biokull

DEL B - LAVERE UTSLIPP FRA GJØDSEL

B1. Miljøvennlig lagring av husdyrgjødsel

B2. Miljøvennlig spredning av blautgjødning

B3. Rask nedmolding av husdyrgjødsel

B4. Husdyrgjødsel til biogassproduksjon

B5. Bruk av biogjødsel fra biogassanlegg

B6. Kalking, sikre gunstig pH

B7. Presisjonsgjødning

DEL C - UNNGÅ SVINN

C1. Øk avlingsutbyttet med riktig mekanisering

C2. God dyrevelferd og -helse, lite tap

C3. «Ukurrante» varer, alternative mottakere

DEL D - ENERGIPRODUKSJON OG BYGG

D1. Solceller på bygninger

D2. Oppvarming med solfangerteknologi

D3. Jord- og bergvarme

D4. Bruk av tre som byggemateriale

DEL E - KLIMAVENNLIG SKOGBRUK

E1. Robust og stedstilpasset skog

E2. Økt opptak og lagring av karbon i skogen

E3. Større nytte av skogen som ressurs

5

5

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

16

17

18

20

21

22

23

24

25

26

28

29

30

31

32

33

34

35

EKSEMPLER PÅ GÅRDBRUKERE FRA REGIONEN

I klimahåndboka finnes eksempler på gårdbrukere fra regionen som har iverksatt tiltak fra klimahåndboka.

Bruk av tre i fjøsbygg - Linderuddalen

Navn: Hans Christian Tandberg
Hvor ligger gården: Åmot, Modum
Produksjon: Melk, kjøtt, gras og korn

Hvorfor bygde du den nye driftsbygningen din i tre?

Synes tre er et flott byggemateriale.

Hvor kom tømmeret fra, og hvem bygde det?

Splitkon har levert bygget. Tømmeret er fra Moelven.

Hvor fornøyd er du med at du valgte å bygge i tre? Hva kostet det i forhold til alternativet?

Er fornøyd med bygget. Kostnad omtrent som betong. Elektriker og rørlegger er også glade i tre. Mye mindre jobb med boring og skruing.

Har du råd til andre som vurderer å bygge driftsbygninger av tre?

God planlegging er viktig. Pass på at leverandør ikke endrer tegninger etter at grunnarbeiderne er ferdig.

Det nye fjøset på Linderuddalen gård er bygget i tre, noe både bonden og elektriker og rørlegger er fornøyd med. Kyrne ser ut til å trives de òg! Foto: privat.

Viktig at klimahåndboka brukes og synliggjøres!

- Landbrukskontorene sitter på nøkkelen for å spre klimahåndboka ut mot bøndene
 - Kommunenes nettsider
 - Sende ut i nyhetsbrev
 - Innvilgelse av konsesjonssøknader
 - Kampanjer og konkurranser

Regionrådet

- Mange av tiltakene er tilskudsberettighet og vi kan føre statistikk for kommunene
 - Hvilke kommuner i Ringeriksregionen er best på klima & landbruk?